

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.217/2022/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Frisch Ügyvédi Iroda (felp. képvis. címe ügyintéző: dr. Frisch Gábor pártfogó ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2) felperesnek – a dr. Bagó-Róna Ivett ügyvéd (alp. képvis. címe2) által képviselt **Alperes1.** (alp. címe) alperes ellen munkaviszony megszüntetése és egyéb iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 14.M.70.475/2020/41. szám alatt kiegészített 36. sorszámú ítélete ellen a felperes 38. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta az alábbi

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletét a szabadságmegváltás címén előterjesztett kereset tárgyában és a pártfogó ügyvédi díjjal kapcsolatos megállapítások körében hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, az alperesnek járó részperkölség összegét 600.000 (hatszázezer) forintba leszállítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú részperkölséget. Megállapítja, hogy a részítélettel elbírált követelés tekintetében a felperes a másodfokú eljárásban 100%-ban pervesztes lett, a pártfogó ügyvéd másodfokú eljárással felmerült díját a felperes viseli.

A le nem rótt 176.505 (százhetvenhatezer-ötszázöt) forint fellebbezési részilletéket az állam viseli.

A hatályon kívül helyezett rendelkezés vonatkozásában az alperes másodfokú perkölségét 5.000 (ötezer) forintban, az illeték összegét 4.149 (négyezer-száznegyvenkilenc) forintban állapítja meg.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. szeptember 21-én meghozott 14.M.70.475/2020/36. számú ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest 1.200.000 perköltség megfizetésére az alperes javára. Megállapította, hogy az eljárás illetéke az állam terhéen marad. Továbbá a 41. számú kiegészítő ítéletével megállapította, hogy a felperes 100 %-ban pervesztes lett, így a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli és a 25.167 forint tanúdíj az állam terhéen marad.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint a felperes 2019. február 12-től állt munkaviszonyban az alperessel ügynök munkakörben 225.600 forint havi alapbérrel. A felperes munkaszerződésének 13. pontjában rögzítettek szerint a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy feladatait a legjobb tudása szerint elvégzi, és a kapott utasításokat maradéktalanul teljesíti, az alperes által forgalmazott termékeket értékesíti, heti értékesítési, látogatási jelentést készít és azt továbbítja az ügyvezető felé, az adatokat nyilvántartja az általa ellátott területen működő egyéni, társas vállalkozásokról, kötelezettséget vállal mindezekről az információk átadására és adatok továbbítására az ügyvezető felé, valamint az értékesítési és marketing célfeladatok végrehajtására és a vevők vagyoni helyzetének ismeretére.

[3] Az alperes által forgalmazott termékek értékesítését jelentő ügynöki feladatok teljesítéséhez az alperes három hét betanulási, begyakorlási időszakot biztosított az üzletkötők, így a felperes részére is. Ebből egy hetet az alperes tevékenységének, a forgalmazott termékek katalógusainak megismerése tett ki, további két hét során egy másik üzletkötő teljes munkaidőben a felperessel együtt dolgozott, részére a munkafolyamatokat, a munkaköri feladatok ellátásához szükséges információkat teljes körben átadta. Ezt követően a felperes önállóan dolgozott, azzal, hogy támogatást a többi üzletkötőtől, illetve az ügyvezetőtől bármikor kérhetett. A felperesi munkavégzés hatékonyságának hiányosságai az első néhány hónapot követően felmerültek. A felperes által leadott havi jelentésekből az ügyvezető nem látta, hogy a felperes milyen tevékenységeket fejtett ki, és nem voltak az ajánlatok alapján beérkező megrendelések sem. Az árajánlatokban hivatkozás történt az üzletkötővel folytatott tárgyalásra és azokat az ügyvezető írta alá.

[4] 2019 nyarán az ügyvezető jelezte a felperes felé - annak tisztázására, hogy mi a probléma a felperesi értékesítési, tárgyalási stratégiával -, hogy tevékenységét figyelemmel fogja kísérni. Ennek keretében minden cégek kiválasztást, tárgyalás előkészítést ellenőrizni kívánt, ezért kérte az adott hétre a partnerekkel való tárgyalások előkészítését. Jelezte, hogy a tárgyalásokra a felperest a korábban betanítását végző üzletkötő is el fogja kísérni, megvizsgálva a tárgyalási technikáját és kontrollálva annak megfelelőségét. A felperes annak

ellenére, hogy az ellenőrzésről tudomással bírt, heti programot nem tudott összeállítani. Az ügyvezető figyelmeztette a felperest, hogy a heti jelentésekből nem állapítható meg, hogy az alperes érdekében érdemi munkát végezne. A felperes az ügynöki tevékenység hatékony ellátására ígéretet tett.

[5] A felperes tevékenysége alapján 2019 augusztusában a Kft.1 részére kiadott árajánlatot követően az alpereshez érdemi megrendelés érkezett és 133.400 forint + áfa összegben állított ki az alperes számlát ezen társaság részére.

[6] Az üzletkötők felé a minimum elvárás havi bruttó 2.000.000 forint megrendelés volt.

[7] 2019 decemberében az ügyvezető valamennyi üzletkötő és az irodavezető részére értekezletet tartott, amelyen az alperesi társaság és az üzletkötők éves tevékenysége is kiértékelésre került. Egyeztették a jelenlévők, hogy az alperes 2019. december 20. és 2020. január 5. között tevékenységet nem végez, így valamennyi alkalmazott részére szabadságot adnak ki. A felperes az értékelése során elhangzottakat tudomásul vette, ennek keretében az ügyvezető tájékoztatta, hogy a karácsonyi ünnepre figyelemmel további esélyt ad a felperes részére a munkaviszonyra való alkalmasságának igazolására. Ennek érdekében felszólította a felperest, hogy 2020 januárjára szervezzen egy olyan hetet, amikor a lebeszélte találkozókra személyesen elkísérheti és tevékenységet közvetlenül figyelemmel kísérheti. A felperes január hónapra nem tudott olyan hetet megjelölni, amikor tárgyalásai lennének, így februári időpontban állapodtak meg. Ekkor az ügyvezető azzal szembesült, hogy a felperes által jelzett két tárgyalásból az egyik cégnél nem tudtak az üzletkötő érkezéséről, így érdemi tárgyalásra sem került sor. A másik helyszínen a tárgyalás jelentős késéssel megtörtént, de eredmény nélkül zárult. Ezt követően az ügyvezető kérdésére a felperes a napi munkaideje további alakulására azt válaszolta, hogy „majd improvizál”, azaz tárgyalásokat nem szervezett és további tevékenységet sem tudott megjelölni.

[8] Ezt követően az alperes 2020. február 6-án felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát. Az indokolás szerint „a felperes többszöri szóbeli figyelmeztetés ellenére a cégvezető által kiadott utasításokat figyelmen kívül hagyta, valószínűsíthetően emiatt üzletkötőként semmilyen értékesítéssel nem rendelkezett, így a cégnek súlyos anyagi károkat okozott”.

[9] Az elsőfokú bíróság a felperes munkaviszonya jogellenes megszüntetése és jogkövetkezményei, valamint öt nap szabadság megváltása iránti kereseti kérelmét megalapozatlannak találta. A felmondás jogszerűségét a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 64. § (1) és (2) bekezdése alapján vizsgálta, a BH2002. 204., BH2001. 395. és BH2000. 511. számú döntések értelmében az indokokat világosnak és a munkavállaló személyében rejlő alkalmatlanságot megjelölő összefoglaló hivatkozásoknak tekintette.

[10] Az alperes törvényes képviselőjének előadása és a tanúvallomások, továbbá a becsatolt okirati bizonyítékok alapján azt állapította meg, hogy a felperes a heti jelentéseket nem az ügyvezető utasításának megfelelően készítette. Bizonyítottnak találta, hogy az ügyvezető többszöri kérése ellenére a felperes nem szervezett le olyan heteket, amikor egy napon három-négy tárgyaláson az ügyvezető tanulmányozhatta volna a felperesi tárgyalások menetét. Rámutatott, hogy igazoltan a felperes egy év alatt 133.400 + áfa összegben hozott üzletet az alperesnek, de még a felperes által állított 1.000.000 forintos érték is messze alulmaradt az alperes többi üzletkötője által realizált eredményétől és az alperes által elvárt havi 2.000.000 forint nyereségtől, amit a többi három üzletkötő teljesíteni tudott. Hangsúlyozta, hogy az árajánlatot az ügyvezető készítette minden üzletkötő esetében, feltüntetve az értékesítő nevét.

[11] Megállapította, hogy a felperes minimális értékesítéssel rendelkezett, amely a bérköltségeinek kitermelésére sem volt elég és mindezzel az alperesnek kárt okozott. Megjegyezte, hogy az a körülmény, hogy a felperes a munkaviszonya során hány céget keresett meg, és ezek ügyvezetői hogyan értékelték a munkáját, a perben nem volt releváns, ezért e körben a felperesi bizonyítási indítványt mellőzte. A felperesnek üzletkötőként ugyanis értékesítést kellett volna realizálnia az alperes által meghatározott havi összegben, amit saját állítása szerint sem teljesített. Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes alkalmatlan volt az értékesítői feladatok ellátására és a felmondásban megjelölt indokok okszerűen támasztották alá azt, hogy az alperes a továbbiakban nem tartott igényt a munkájára.

[12] A szabadságmegváltás körében megállapította, hogy az alperes valamennyi munkavállaló részére 2019. december 20. és 2020. január 5. napja között szabadságot adott ki, így a felperes is - a keresetében megjelölt 2020. január 2-i és 3-i munkanapokon - szabadságon volt. Bizonyítékként értékelte tanú1, tanú2 és egyéb érdekelt1 tanúk egybehangzó tanúvallomását, miszerint az alperes december 20-tól január 5-ig minden évben leállt, és a munkavállalók szabadságon voltak. Továbbá rögzítette, hogy a felperes a felmondást megelőző héten tevékenységet egyáltalán nem végzett. E körben arra utalt, hogy a 2020. február 3-i eredménytelen tárgyalási napot követően az ügyvezető jelezte a felperesnek, hogy másnap a munkaviszonyt érintő megbeszélésre jelenjen meg az alperes székhelyén, a felperes ezt elutasította arra hivatkozással, hogy szabadságon van. Továbbá a február 5-i megbeszélést a felperes azzal mondta le, hogy állásinterjúra megy, majd február 6-án az alperes tulajdonát képező gépjárművet és a nála lévő céges telefont az alperes székhelyére hozta, a felmondást nem volt hajlandó átvenni.

[13] Mindezek alapján osztotta azt az alperesi hivatkozást, hogy a felperes a munkáltatói utasítást megtagadva a munkáltató székhelyén beosztás szerinti munkaidejében nem jelent meg azzal a hivatkozással, hogy szabadságon van. Az Mt. 122. § (2) bekezdésére utalással elfogadta, hogy az alperes a munkavállaló szabadságra vonatkozó jelzését tudomásul vette, és ezért a 2020. február 4-i, 5-i, 6-i munkanapokat helytállóan szabadságként tüntette fel. Arra figyelemmel, hogy a munkaviszonyt a munkáltató 2020. február 7-én felmondással

megszüntette, az időarányos öt nap szabadságot az alperes a felperes részére igazoltan – kérésére – kiadta, ezért nem volt olyan szabadságnap, amelyet az alperes elmulasztott megváltani. Továbbá a 2020. február havi elszámolólapon három nap szabadság kiadása szintén feltüntetésre került, illetve a 2020 január havi jelenléti íven a szabadságkiírást a felperes aláírásával hitelesítette.

A felperes fellebbezése

[14] A felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatásával elsődlegesen az alperes kereset szerinti marasztalását kérte a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt 2.206.308 forint kár megtérítése és 51.862 forint szabadságmegváltás címén, valamint kérte a pártfogó ügyvédi díj viselésére vonatkozó megállapítást is. Másodlagosan az alperesi perköltség mérséklését kérte annak eltúlzott volta miatt.

[15] Érvelése szerint a döntés az Mt. 64. § (2) bekezdés b) pontjába és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 214. § (3)-(5) bekezdésébe ütközik. Az alperes sem a munkaszerződésben, sem munkáltatói utasításban nem közölt olyan foglalkoztatási feltételt, hogy az üzletkötőtől minimum értékesítési összeg teljesítését („állítólag” 2.000.000 forint) várja el havonta és ennek hiánya a jogviszony megszüntetését eredményezné. Ilyen indokot a felmondás sem tartalmaz, arra az alperes törvényes képviselője a személyes meghallgatását követően, csak a perfelvétel lezárása után hivatkozott, amit a Pp. fentebb hivatkozott rendelkezései alapján az elsőfokú bíróság jogszerűen nem vehetett volna figyelembe. Az elsőfokú bíróság ítéletében az értékhár kapcsán maga is havi rendelési összeghatárra, illetve nyereség generálási kötelezettségre, míg az ügyvezető nettó 2.000.000 forint bevételre hivatkozott, ezeknek az elvárásoknak azonban az üzletkötők egyike sem felelt meg. Ugyanakkor a felmondásban előadott „súlyos károkozásról” egyetlen tanú sem számolt be, az alperesnek kártérítési igénye nem volt, az alkalmazásával felmerült költségek kárként való értelmezése fogalmilag kizárt.

[16] Hangsúlyozta, hogy több tucat árajánlatot készített, abból az alperes az ügyvezető saját árazása miatt nem realizált üzletet. Szakmaiatlan érvelést adott az elsőfokú bíróság az árajánlatok kidolgozásával és emiatt az üzletkötések megghiúsulásával kapcsolatosan, mivel a végső árat az ügyvezető határozta meg, az üzletkötő szerepe csupán annak továbbítására korlátozódott.

[17] Műszaki végzettségének hiányát megalapozatlanul állította az alperes, ellenben az ügyvezető ad-hoc jellegű szóbeli véleményén alapult az üzletkötők munkavégzése. A szóbeli figyelmeztetések kellő konkrétum nélkül kizárólag arra irányultak, hogy többet értékesítsen, azonban az értékesítés minden folyamata az ügyvezetőhöz kapcsolódott, az üzletkötő nem volt döntési helyzetben. Konkrét utasításokat az alperes a felmondásban nem jelölt meg, csak a cégvezető által kiadott utasításokra hivatkozott. Az ítéletben e körben értékelték, azaz a heti jelentések nem megfelelő elkészítése azért nem lehet releváns, mert

erre egyszerű Excel táblázatot használtak, tartalmi követelmények megjelölése nélkül. A tárgyalások látogatása során pedig éppen az ügyvezető volt az, aki már az első napon nem működött együtt és az egész heti programot általa elismerten lemondta.

[18] Kifogásolta, hogy az alperes a per során – valószínűsíthetően az utasítások figyelmen kívül hagyására vonatkozó felmondási indok körében – folyamatosan változtatott tartalommal azt adta elő, hogy üzletkötőként az értékesítése nem volt megfelelő. E körben 133.400 forint, majd később 1.000.000 forint összegű értékesítést állított, ugyanakkor a szervízzolgáltatás általi árbevétel értékesítésnek nem tekintette. Mindezekből kitűnik, hogy az értékesítésként figyelembe vett tevékenység nem volt körülhatárolva, feltételezésekre az értékesítés elmaradása nem alapozható.

[19] Összegezve előadta, hogy a felmondás indoka nem minősül világosnak a munkáltató konkrét utasításainak, a figyelmeztetések tárgyának és idejének, az elvárt értékesítési limitnek, az állítólagos kárnak a pontos megjelölése nélkül. Az alkalmatlansági okot az alperes a felmondásban nem is szerepeltette, csak a per során próbálta értelmezni. Rámutatott továbbá, hogy a BH2001. 395. számú döntés eltérő tényállása miatt a jelen perben nem irányadó. Ugyanis kárt az alperesnek nem okozott, a tárgyalássorozatot leegyeztette, arról az ügyvezető távozott, az utasításokat megtartotta és értékesítéssel rendelkezett, így a felmondás indoka valótlannak minősül. A szabadságmegváltás körében előadta, hogy az alperes nem igazolta, hogy a felmondást megelőző héten nem dolgozott, ezért a szabadság kiírása megalapozatlan volt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[20] Az alperes a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[21] A Pp. 263. § (1) és 279. § (1) bekezdésére utalással hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló tényeket, adatokat, a felek előadását és a csatolt bizonyítékokat helyesen mérlegelve hozta meg ítéletét. A felperes sem jelölt meg egyetlen olyan „tényt”, amelyet az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége során mellőzött volna, így azt megalapozatlanul kifogásolta. A felperes a fellebbezésében az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataival ellentétes állításokat tett, mivel a tanúk és az ügyvezető hivatkozását a havi értékelési eljárás tekintetében megismerte, és nem vitatta, hogy a havi nettó 2.000.000 forint összegű értékesítési limitről ne lett volna tudomása. A felmondás világosságára nem volt hatással az, hogy abban nem szerepelt az értékesítési limit a megjelölése. A tanúvallomások alapján az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az egy év alatt elvégzett három értékesítés (amely a felperesi nyilatkozat szerint is összesen 1.000.000 forint + áfa összeget jelentett) nem éri el az elvárt összeghatárt, amit a másik három értékesítő egyébként teljesíteni tudott. Az alperesi ügyvezető nyilatkozata nem ütközött a Pp. 214. § (3)

– (5) bekezdéseibe, hiszen a felmondást nem az elvárt eredmény hiányára, hanem a felperes alkalmatlanságára alapította a munkáltató.

[22] A felperes a munkáltatói utasításokat nem teljesítette, mindez szintén az alkalmatlanságot és a felmondás jogszerűségét igazolja. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a bizonyítási eljárás eredményeként, hogy a heti jelentéseket a felperes nem az ügyvezető utasításainak megfelelően készítette el, többszöri kérés ellenére nem szervezett le találkozót és nagyon kevés jövedelmet generált. A felperes tisztában volt azzal, hogy az ügyvezető nem elégedett a tevékenységével, személyes meghallgatása mindezt alátámasztotta. Az is igazolást nyert, hogy a felperes leadott jelentéseiből az általa kifejtett tevékenység nem volt igazolható. A „tárgyalásszervezés” megjelölés érdemi intézkedést nem jelez, a kontaktadatok keresésének eredménye szintén nem realizálható. A felperes a fellebbezésében kizárólag saját állításait állította be valónak, megismételve az elsőfokú eljárásban tett tényállításait. Mindez azonban az elsőfokú ítélet megváltoztatásának alapjául nem szolgálhat.

[23] Nem felel meg a valóságnak, hogy a felperes által az alperesi ügyvezetővel leszervezett hét programja az alperesi ügyvezető magatartása miatt hiúsult volna meg, ilyen hivatkozást sem az ügyvezető, sem a felperes tett. A felperesi értékesítés minimális értéke ténykérdés, amit az elsőfokú eljárásban beszerzett NAV igazolás is alátámaszt. A gazdasági társaság bevétele, nyeresége és adózott eredménye nem szinonim fogalmak. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes minimális értékesítéssel rendelkezett, ami a bérköltségeinek kitermelésére sem volt elég, ezáltal az alperesnek kárt okozott. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, hogy a munkavállaló állományban tartása nem öncélú, hiszen a gazdasági társaság nyereségorientált. Amennyiben a munkaviszony fennálltának nincs gazdasági haszna, úgy a munkaviszony a célját nem tölti be, fenntartása indokolatlanná válhat. A felperes a munkaviszonyának egy éve alatt érdemi eredményt nem produkált, ennek oka a felperes alkalmatlansága volt.

[24] Az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe, hogy az értékesítők vonatkozásában azonos gyakorlat érvényesült a munkáltatónál. Az ajánlatokat a többi értékesítő esetén is az ügyvezető alá, amelyek alapján az árképzés változatlansága mellett a megfelelő bevétel elérésre került. Az elsőfokú bíróság ítéletében az irányadó bírói gyakorlatra helyesen hivatkozott, ellentétben a fellebbezésben írtakkal. A felperes a munkáltatói utasításokkal tisztában volt, azokat nem teljesítette, a vele szemben felhozott problémákról értesült. Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felmondásban megjelölt okokat tartalmuk szerint összefoglaló megjelölésnek kell tekinteni és az indokok világos, való és okszerű volta miatt a felmondás jogszerűnek minősült.

[25] A szabadságmegváltás körében az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és azokból helytállóan vonta le azt a következtetést, hogy a felperes részére az időarányos szabadságot a munkaviszony megszűntetéséig a munkáltató kiadta.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[26] A fellebbezés kisebb részben alapos.

[27] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a releváns tényállást a felmondás jogszerűségének elbírálásához kapcsolódóan, és azokból helytálló következtetést levonva az irányadó jogszabályoknak megfelelő, érdemben helyes döntést hozott, elutasítva a keresetet a felmondás jogellenessége és jogkövetkezményei alkalmazása kapcsán. Ugyanakkor a szabadásmegváltás körében a bizonyítási eljárást csak részben, nagymértékben hiányosan folytatta le, a tényállást nem tárta fel, így ekörben a döntése megalapozatlan, és az eljárás megismétlése szükséges.

[28] Az alperes a felperesi munkaviszony felmondással történő megszüntetését arra alapította, hogy a felperes többszöri figyelmeztetés ellenére a cégvezetői utasításokat figyelmen kívül hagyta, és üzletkötőként semmilyen értékesítéssel nem rendelkezett.

[29] Az elsőfokú bíróság az MK 95. számú állásfoglaláson alapuló töretlen - és az ítéletében hivatkozott eseti döntésekben is megjelenő - bírói gyakorlatot helytállóan vette figyelembe, amikoris a felmondásban megjelölt indokokat összefoglaló jellegűnek tekintette. Ezek az indokok a per során részletesen kifejtethetők voltak, és egyben a munkaköri feladatok alapulvételével, a felperes munkakörének jellege alapján világosnak is minősültek. Ezzel ellentétesen tévesen állított a felperes a fellebbezésében és eljárási szabálysértés nem állapítható meg. A felmondás indokolásának világossága ugyanis nem jelenti a munkaviszony megszüntetéséhez vezető események felmondásban történő részletes felsorolásának szükségességét, az alperesnek lehetőségében állt a peres eljárás során a konkretizált indokok valóságát és okszerűségét bizonyítani.

[30] A fentebb kifejtettek szerint a munkáltató a felmondásban az értékesítések és az utasítások megtartásának hiányára, azaz a felperesi munkavégzés hiányosságaira utalt, amit a perben úgy egészített ki jogszerűen, hogy a felperes értékesítési tevékenységéhez mindösszesen egyetlen, 133.400 forint + áfa összegű érdemi megrendelés köthető. A felperes maga is azt állította, hogy munkaviszonya alatt 1.000.000 forint összegben hozott üzletet az alperesnek. A perben nem azt kellett a perben bizonyítani, hogy konkrétan milyen összegű értékesítési limitet határozott meg a munkáltató az üzletkötők számára, hanem azt, hogy a felperes munkavégzését, teljesítményét a munkáltató miért tekinti eredménytelennek. A Kúria BH2015. 334. számú eseti döntése szerint külön kikötés nélkül is megfelelő szintű, eredményes munkavégzésre köteles a munkavállaló.

[31] A felperes munkakörének rendeltetése ügynöki munkaköri feladatai teljesítésével az üzletszerzés volt, munkaszerződésének 13. pontja értelmében az alperesi társaság által meghatározott értékesítési és marketing célfeladatokat kellett teljesítenie. Az

Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontja pedig kifejezetten rögzíti, hogy a munkavállaló alapvető kötelezettsége a munkaviszonyban az, hogy a munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezze.

[32] Arra is rámutat a másodfokú bíróság, hogy a felmondás jogszerűségének nem feltétele, hogy a jognyilatkozat előtt a munkáltató a munkavállalót írásban a megfelelő munkavégzésre felszólítsa, ugyanakkor a perbeli esetben azt a felperes sem vitatta, hogy az alperes az eredményes értékesítési tevékenység elmaradása miatt szóbeli figyelmeztetéseket részesítette.

[33] Az üzletkötésekhez szükséges ajánlatok kiküldésére kialakított egységes alperesi gyakorlatot a perben felvett tanúvallomások egybehangzóan alátámasztották, azt helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság. Az üzletkötők feladata arra irányult, hogy az ügyfél-látogatásaikkal, marketing és egyéb tevékenységükkel elérjék azt, hogy az ügyfélben a szándék kialakuljon a vásárlásra, megrendelést generáljon, az üzlet ténylegesen létrejöjjön. A felperes részére az alperes partnerlistát is átadott, esetében az ügyfelek azonban egyáltalán nem jutottak el oda, hogy ténylegesen üzletet kössenek az alperessel, holott az alperes nem vitatottan egységes módon készítette el az üzletkötők által „hozott” ügyfelek részére az árajánlatokat. Az alperes biztosította a felperes részére a betanulás lehetőségét, egyben figyelemmel kívánta követni a heti, havi teljesítményeit is, ezért heti jelentések elkészítésére kötelezte, a többi üzletkötővel azonos módon.

[34] Nem vitatottan az alperes azt is jelezte a felperes felé, hogy az értékesítési tevékenységét elégtelennek tekinti. A munkaviszony fennállta alatt több alkalommal felajánlotta, hogy a felperes tárgyalási technikáját megvizsgálja, segíti a hiányosságok feltárását az eredményesség érdekében. Kifejezetten utasította is a felperest, állítson össze olyan programot, amellyel az ügynökként végzett látogatásait, stratégiai lépéseit figyelemmel kísérheti. Az irányadó tényállás szerint ilyen felhívást a felperes 2019. nyarán és 2019. decemberében – 2020. januári teljesítéssel – is kapott, azoknak azonban a megjelölt időszakra nem tudott eleget tenni. Annak ellenére, hogy a felperes tisztában volt azzal, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója a tevékenységét nem tartja eredményesnek és egyhetes tárgyalási program összeállítására utasította, 2020. február első hetére sem tudott ügyféllátogatási programot összeállítani. Megalapozatlanul állította a felperes, hogy az ügyvezető együttműködésének hiánya miatt hiúsult meg a látogatási program. A felperes nem cáfolta az alperesi ügyvezető előadását, miszerint a felperes az első ellenőrzött munkanapon egyetlen személyes ügyféltalálkozót követően a nap hátralévő részére konkrét programot megjelölni nem tudott. A munkáltatói jogkör gyakorlója erre figyelemmel – a fentebb részletezett előzmények tükrében – döntött úgy, hogy a továbbiakban már nem kívánja a felperesi munkaviszonyt fenntartani.

[35] A jelentéskészítési kötelezettséget az alperes a munkavállalók tevékenységének nyomon követhetőségéhez, ellenőrzéséhez jogszerűen írhatta elő, a telephelyen kívüli munkavégzés ezt kifejezetten indokolta is. Az ellenőrzéshez szükséges információk, adatok

meghatározására a munkáltató jogosult. A perbeli esetben a felperes sem vitatta, hogy az alperes jelezte felé, hogy a jelentéseiből a konkrét tevékenysége nem állapítható meg, a perben becsatolt listából az üzletszerzés megvalósulásához szükséges adatok valóban nem azonosíthatók be.

[36] Mindezek a körülmények egyértelműen a felperes munkaköri feladatainak eredménytelen teljesítését jelzik. Bár a munkaviszony nem eredménykötelem, azonban az alperesi munkáltató a felperes munkakörébe tartozó feladatok teljesítésének vizsgálata alapján megalapozottan határozhatott úgy, hogy a munkaviszony a rendeltetését – az üzletszerzést – egy év alatt sem töltötte be és annak fenntartása a továbbiakban nem indokolt. A kártérítési felelősség elemeinek fennálltára az alperes maga sem hivatkozott, kizárólag a felperesi üzletkötési tevékenység eredménytelenségére, és ezzel állította szembe a foglalkoztatásával felmerült költségeket.

[37] A szabadságmegváltás körében előterjesztett, 2020. évre időarányosan járó és ki nem adott öt nap szabadság ellenértéke iránt előterjesztett kereseti kérelem kapcsán a másodfokú bíróság az alábbi megállapításokat tette. Az Mt. 122. § (1) bekezdése értelmében a szabadságot – a munkavállaló előzetes meghallgatása után a munkáltató adja ki. A (2) bekezdés szerint a munkáltató évente hét munkanap szabadságot legfeljebb két részletben a munkavállaló kérésének megfelelő időpontban köteles kiadni. Az Mt. 125. § értelmében a munkaviszony megszűnéskor, ha a munkáltató az arányos szabadságot nem adta ki, azt meg kell váltani.

[38] A felperes kereseti kérelmét az Mt. 125. §-ára alapította, a jelenléti ívek becsatolását indítványozta és nem állította, hogy szabadság kiadása iránti kérelemmel élt volna a munkáltató felé. Az alperes felhívásra az írásbeli ellenkérelem részeként a szabadságmegváltás megalapozatlanságára jog- és tényállítást tett, 2020. januárjára csatolta a jelenléti ívet. Mindezekre nézve az elsőfokú bíróság a felperes perfelvételi nyilatkozatát nem szerezte be, személyes meghallgatását a szabadság kiadására, az e körben folytatott esetleges egyeztetésekre nézve egyáltalán nem foganatosította és a tanúkkal sem szembesítette. Tényállást nem állapított meg a 2020. február 4., 5., és 6. napjára szabadságként nyilvántartott munkanapok vonatkozásában, kizárólag az alperes tényállítását vette figyelembe és fogadta el azt valónak.

[39] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási érdekről való tájékoztatást sem adta meg, holott a Pp. 237. § (2) bekezdése szerint amennyiben a perfelvételi nyilatkozat nem terjed ki valamely lényeges tény vonatkozásában bizonyításra, akkor a bíróság a feleket tájékoztatni köteles a bizonyíték rendelkezésére bocsátása, a bizonyítás elmulasztása, sikertelensége következményére. Az Mt. 134. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a munkáltató köteles nyilvántartani a szabadság időtartamát, míg a Pp. 522. § (1) bekezdés a) pontja szerint a munkáltatónak kell bizonyítani a munkaügyi igény elbírálásához szükséges, a munkáltató működési körében keletkezett okiratok tartalmát. Mindezekből következően a szabadság kiadásával kapcsolatos nyilvántartási kötelezettség a munkáltatót terheli és e kötelezettség elmulasztása esetén a munkáltatónak kell bizonyítani, hogy a nyilvántartás hiányossága

ellenére a szabadságot kiadta. Önmagában a munkahelytől való távolmaradás, illetve a jelenléti ívek, valamint a bérszámfejtési lapok tartalma nem bizonyítja a szabadság kivételét.

[40] Mindezek hiányában a tanúvallomások alapján a karácsonyi ünnepekkel kapcsolatos „leállás”, illetve 2020. február 4-6. napja között a felperesi munkavégzés esetleges hiánya miatt a szabadság kiadására, ezen a jogcímen való távollétre megalapozott következtetés még nem vonható le. Ezért az elsőfokú bíróság eljárása a szabadság megváltása körében érdemi elbírálásra nem alkalmas, az eljárás megismétlése és a bizonyítási eljárás lefolytatása szükséges.

[41] Ugyancsak alaposnak találta a másodfokú bíróság a fellebbezést az alperes javára megítélt perköltség vonatkozásában azzal, hogy azt a részítélettel érdemben véglegesen elbírált követeléssel összefüggésben vette figyelembe és határozta meg. Az alperes részéről a megbízási szerződés alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a szerint érvényesíteni kívánt perköltség összege (200.000 forint + tárgyalásonként 100.000 forint) valóban eltúlzottnak minősül. Az IM rendelet 2. § (2) bekezdése lehetőséget biztosít arra, hogy a bíróság indokolt esetben mérsékelje az (1) bekezdés alapján megállapított munkadíjat, ha az nem áll arányban a tényleges elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A perbeli esetben sem a jogvita bonyolultsága, sem az iratok mennyisége, illetve a tárgyalások időtartama nem indokolja az alperes által felszámított perköltséget. Az alperes ugyanis hat oldalas érdemi ellenkérelmet, négy oldalas ellenkérelem-változtatást és egy darab két oldalas előkészítő iratot szerkesztett, egyebekben érdemi nyilatkozatok nélkül a munkáltató ügyfélkörében kiállított okiratokat csatolt. A megtartott tíz tárgyalás időtartama is jelentős eltéréseket mutatott, több esetben azok mindösszesen fél óráig tartottak. A pertárgy értékével szintén nem áll arányban a megállapított összeg, a részítélettel elbírált követelés 2.206.308 forintot tesz ki, ennek 54 %-ban megítélt perköltség jelentősen eltúlzottnak minősül. Maradéktalan áthárítása a felperesre a fentebb mérlegelt körülményekre figyelemmel méltánytalan lenne.

[42] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a felmondás jogellenessége körében előterjesztett kereseti kérelmet részítélettel elbírálván az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta, a részperköltség összegét leszállította, ezt meghaladóan a szabadságmegváltás kapcsán az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A tanúk meghallgatása valamennyi kereseti kérelem eldöntése körében releváns volt, azonban a részítélettel a pertárgyérték 98%-át kitevő követelést elbírált a másodfokú bíróság, így a tanúdíj viselésével kapcsolatos rendelkezés megváltoztatása nem volt indokolt.

[43] A megismételt eljárást a per érdemi szakaszától kell folytatnia az elsőfokú bíróságnak és fel kell hívnia a felperest, hogy az alperes szabadság kiadásával kapcsolatos jog- és tényállításaira nyilatkozzon és indokolt a felperes személyes meghallgatása is e körben. Tájékoztatni kell a feleket a fentebb kifejtettek szerint a bizonyítási teherről, a bizonyítás sikertelenségének következményeiről, ennek keretében fel kell hívni az alperest arra, hogy szabadság-nyilvántartását csatolja, a szabadságok jogszerű kiadását hitelt érdemlően igazolja. Az így lefolytatott bizonyítási eljárás alapján lesz az elsőfokú bíróság

abban a helyzetben, hogy a felperes szabadságmegváltás iránti kérelméről megalapozott döntést hozzon.

Záró rendelkezések

[44] A fellebbezéssel érintett pertárgyérték 2.258.308 forint volt, ebből 2.206.308 forint esett a részítélettel elbírált követelésbe, a fennmaradó 51.862 forintot érintette a hatályon kívül helyezésről szóló rendelkezés. A másodfokú bíróság a részítéletében a jogerősen elbírált követelés tekintetében a Pp. 383. § (5) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes másodfokú perköltségének viselésére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelt összegben. A megbízási szerződésben „előkészítő iratonként” megjelölt 100.000 forint összeget a másodfokú bíróság a kifejtett ügyvédi tevékenységgel és a pertárgyértékkel nem találta arányban állónak, figyelemmel arra, hogy az alperes fellebbezési ellenkérelme mindösszesen négy és fél oldal terjedelmű volt. Értékelte továbbá azt is, hogy a fellebbezés elbírálásakor tárgyalást nem tartott.

[45] A részítélettel elbírált követelés vonatkozásában a felperes pervesztes lett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint számított illeték a felperes munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[46] A pártfogó ügyvéd elsőfokú eljárással felmerült díjának megállapításával kapcsolatos Pp. 101. § (3) bekezdése szerinti rendelkezéseket csak a teljes pernyertesség-pervesztesség ismeretében lehet meghozni, ennek teljesítésére ezért az elsőfokú bíróság köteles a megismételt eljárás lezárásakor. Ugyancsak az elsőfokú bíróságnak kell rendelkeznie a Pp. 386. § (3) bekezdése szerint a hatályon kívül helyezés kapcsán felmerült másodfokú perköltség és illeték viseléséről.

[47] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2023. január 10.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

...